

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon peltsor egyszeri hirdetésnél 18 Ft., többszöri hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetéseknek minden sz. 4 Ft. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolós szerkesztő:
ELESKÁROLY.
 A kiadók nevében:
 Lukonich Gábor dr.
 Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleinényeket a szerkesztőséghez kérünk.
 Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

Országos vásárok.

A közigazgatási életben valamikor igen fontos szerepet játszottak az országos vásárok. A fejletlen ipar és kereskedelem, a nehézkes közlekedés idejében okvetlenül szükséges volt, hogy egyes vidékek gócpontjain összejöjjenek a vevők és eladók. Azok, hogy szükségleteiket lehető legjobb módon beszerezhesék, emezek, hogy áruikat egyszerre és nagyban tudhassanak eladni. E vásárokon a legalkalmasabb módon bonyolódott le az adásvétel igen jelentős része, tehát a vásárok a közéletnek, az ország közigazgatásának fontos tényezői voltak.

De egyuttal nevezetes jövedelem forrásul is szolgáltak — a vásártulajdonosoknak. A bérlők szép bért fizettek a vásárjogért, tehát nagy urak, főpapok, városok, községek iparkodtak minél több vásártartást szerezni s ennek jövődelmét zsebre venni. Majd a kortesigéretnek csuespontján egy-egy vásártartás állott s ennek reményében egész községek seregestől tódultak a jelölt zászlaja alá, akitől hő vágyunk kielégítését, a vásárjog megszerzését remélhették. S bár a kortesigéretnek nagy része a választás után eloszlik mint köd és pára, mégis a vásár dolgában sok ígért teljesült s elszaporodtak a vásárok úgy, hogy ma már szinte országos csapássá váltak.

A csapás legjobban és legnagyobb mértékben a kisiparos osztályt sújtja. Ma még inkább, mint évtizedekkel ezelőtt. Azelőtt a kisiparosok nagy része jómód-

nak örvendett. Ezekben volt elég kitarítás, hogy a vásárokat csakis akkor járják, mikor áruiknak legjobb kelete volt. Ilyenkor jelentek meg majd az egész év folyamán készített portékáikkal a vásárokon s egy-egy vásárról százakkal tértek haza. Ma ez a kitarítás általában megszűnt. Mesterembereinknek nagy része folyton járja a vásárt. Hidegben-melegben, hóban-fagyban, esőben-viharban nap-nap után vásároznak, mert hajtja őket a folytonos szükség, a mindennapi kenyér. S mikor otthon üres az erszény, a lisztes-hombár, az éleskamara, midőn a gyermeknek ruha, az adószedőnek, boltosnak, pénz kell okvetlenül, mit csinál a megszorult iparos: odaadja cikkeket veszteségre is.

Azután a tulontul sok vásárjárás munkaidéjének vagy harmadát fölemészti, a rengeteg vásárfuvar keresményének egy részét föleszi, egészségét, munkabíró erejét pedig megtöri a sok kocsiszás, a zivatáros, a havas, fagyos, hideg időjárás, úgy hogy egy-egy vásár után való nap bizony sehogy sem izlik a munka.

És a sok vásár szertelenül megnöveszti a kisiparos konkurenciáját is. A vasuti közlekedés révén valósággal elárasztja az osztrák-ipar a vásárokat, el a legutolsó falu csipp-csepp vásárjait is. Az amugy is agyonsajtoló osztrák-ipar így a vásárok révén még gyorsabban öli le az egész magyar kisipart s földönfutóvá teszi azokat a mesterembereket, akiket a multban számbeli erejük s foglalkozásuk minősége a nemzetnek egyik főszlopává emelt.

A vásárok sokasága azonban nem csupán a kisiparos, hanem a földműves osztálynak is súlyos ártalmára van. Ha csak az elfecérelt nagy munkaidőt vesszük is, ez is micsoda nagy értéket von el a nemzet gazdasági tőkétől. Pedig nem csupán az időt vesztegetik el, hanem a vásárok mind meg annyi alkalom a pénz eltékozlására.

Fontos közigazgatási és nemzeti érdekek sürgetik tehát a vásárok reformálását. El kell törölni a rengeteg sok apró cseprő vásárt s csak egyes vidékek gócpontjaira, nevezetes forgalmi helyekre kell a vásárokat koncentrálni. E helyeken is elég volna évenként 3—4 vásár, holott ma vannak községek, ahol az év minden hónapjára esik egy-egy vásári sokadalom.

Különösen meg van áldva vásárokkal Zalavármegye. A soproni ipari és kereskedelmi kamara mint ijesztő képre mutat rá erre az állapotra, midőn egy-egy kis falu ismételtelen vásártartásért esedezik. Vármegyénkből tehát joggal indulhatna ki a mozgalom, amely illetékes köröknél a vásárok reformálását s számuknak jelentékeny csökkenését célozná.

Végül egy-két szót a mi vásárainkról. Sümege hét vásár van: a böjtközépi, nagyheti, áldozói, bertalani, dömötöri és erszébeti vásárok. Ezek közül háromnak meg van az állandó heti napja, míg a többi évről-évre változik. E változás szüli azután, hogy évenként folyamodni kell, hogy egy esetleg két vásárt is szombatról, vasárnapról más napra helyezzenek át. Ezek az áthelye-

A tűz kilobban . . .

Ülünk az éjszótét szobában
 S a kandallóban ég a tűz,
 Kint hull a hó kerengve lágyan,
 S minket a mult emléke űz . . .

Bejárjuk újra képzeletben
 Az elszállt virágos tavaszt
 S szemünkbe lassan, önfelédten
 Az emlék könnyeket fakaszt.

A kandallóból most kilobban
 Egy izzó, gyöngye tűz-szilánk
 S a multak fénye egyre jobban
 Borítja árnyait reánk . . .

A tűz kilobban s mig mirajtunk
 Valami borzongás fut át.
 Fázva, reszketve fölsóhajtunk:
 Leszállt az éj . . . Jó éjszakát!

Pakots József.

Tanyán.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcaja. —

Téli este volt és egyedül voltam a vadásztanyán. A sarokban vaskályha állt, — és raktam a tüzet, mert akkor nem voltam egyedül.

A tűz beszélt, duruzsolt, énekelt a kályhában; a lángok lobogása úgy hatott rám, mintha a hátam mögött ülne valaki; aludna, meg sem szólíthatom, de lélekzését hallom. Csak az tudja, hogy mi a tűz beszéde, ki egyedül van téli este a vadásztanyán. Hátal ültem a kályhának az asztalnál, a fejem a tenyerembe hajtottam és gondolkodtam. Az erdőt jártam reggeltől, egy róka ugatott valahol, messze a vágásban. Egy keskeny ösvényen a lábnyomokon sokáig elgondolkoztam. Magános szarvas bika járt itt, vagy farkas? A hólepte mezőn nagyokat kiáltottam a téli délutánba, havat markoltam és megdörzsöltem véle az arcom, mint a parasztoktól láttam.

Hahó, hahó! A tél járt itt, de most a nap ragyog a lapályra. Az erdő szélső fái fénylenek, mintha cukorból volnának. Nagyon is sűt a nap, még fürgeteg lesz belőle. S később az alkonyt láttam ismét. — hányadszor — az erdőn, amint a sűrüből kijött, szoknyácskáját felemelve a bokáig érő hóban, futni kezdett a lapályon a nap felé, a nap után, ahogy a fénykorong lefelé csuszott a messzi halmok mögött. Az alkonyt persze az erdőben töltöttem, keskeny csapáson haladva, a fákat nézegetve és gondolkodgatva. Tíz lépésnyire előttem megrezent egy bokor, a hó lesuhant galyairól s a völgy felé csörtetés hullatszott. Magános szarvas bika járt itt, vagy róka lesett alvó varjura? Tovább mentem, a tanya felé. Mindogy akár haza megyek, akár itt töltöm az éjt. Előbb fát vágtam, befűtöttem és

maradék sonkát elköltöttem. A medvebőrt megfordítottam a hárságyon és azt gondoltam magamban, vajjon hosszú lesz-e az éjszaka? Otthon nagyon hosszú. Csak az éjfél mily sokára űti! S midőn halványodna az ablak mögött ásitó sötétség, akkor felsóhajtva, fejedre huzva a takarót, így szólsz: hiszen sose voltam boldog, nem is leszek sose, az ördög vigyen el minden asszonyt!

Felálltam és sétálgatni kezdtem a szobában. Úgyan hány óra lehet? Az alacsony ablakhoz mentem és kinéztem az erdőre. Egyszerre csudálatos hang űtötte meg a fülem. Tompa zugáshoz hasonlított ez és egyszerre a tavaszi zajlásban lévő folyó moraja jutott eszembe, amit a keskeny hídról szoktam hallgatva nézni. De itt a közelben nincs folyó, csupán sivatag, vén erdő nagy fákkal, sudár fákkal, mik széles fantasztikus árnyéket vetnek a hómezőre.

Az erdő üres és mérföldekre nincs emberlakta vidék. Elötöttem a mécszet az asztalon és lefeküdtem a hárságyra.

Egyszerre lépéseket hallottam közeledni a tanya felé. Világosan hallottam, hogy valaki jön a havon.

Az ablakon át nagy árnyék vetődött a szobába. Az árnyék egy percig mozdlatlanul állt, aztán halk kopogás hallatszott az üvegen. Majd megmozdult az árnyék és lépéseket hallottam a ház körül.

zések pedig rontják a vásárt. Nagyon célszerű volna tehát, ha a sümegi vásárokat is a hétnék állandó napjára tennék. Keszthelyen a vásárok régóta mindig esütörtökre esnek, a tapolcaiak pedig az idén állandósították vásáraikat a hétfői napra. Sümegnek pedig szinte ajánkozik a kedd. Eddig is két vásárunk: a bójtközépi és az áldozói kedden van. Hétfőn úgy is van heti vásár, különben is e napot Tapolca lefoglalta, tehát kedd volna nekünk a legalkalmasabb nap.

Iparos körökből azt a kívánságot is hallottuk, hogy egyes vásáraink ne megelőzzék, hanem kövessék az ünnepet. Két vásárunk van ilyen: a husvéti és áldozói. E kívánságuk azon alapul, hogy a városbeli és vidéki közönség így az ünnepi szükségleteit kénytelen lesz helybeli iparosoknál, kereskedőknél beszerezni, míg most a vásárban az idejövő iparosoktól, kereskedőktől szerzi be. Máltányos kívánságnak tartjuk. Végre is Sümege évek hosszú sora óta súlyos pangás van, sok iparosunk csak tengődik, egy-egy boltot pedig be is kellett zárni. És ehhez járul a nagy községi teher, mely állandóan 60% körül mozog. Nekünk hát minden kis gátat el kell emelnünk városunk két ily számban nagy osztályának boldogulása elöl.

Ajánljuk vásáraink illetén reformját az előjáróság figyelmébe. A kereskedelmi miniszterium nem zárkozik el előle s az egész csak egy kellőképpen megokolt kérvénybe kerül.

Védekezzünk a nemzetiségi veszedelem ellen.

Elkeseredve látjuk, hogy amiért félszázad óta küzd a magyar állam, amiért annyit áldoztunk és engedünk, a célt nem értük el s még távolabb állunk tőle, mint harminc esztendő előtt. Az ország magyarosodásáról van szó s a nemzetiségeknek a magyar állam-esszmével szemben való állás-foglalásáról. Hoztunk törvényeket, áldoztunk milliókat, hogy nemzetiségeink ne csak megtanulják a magyar államnyelvet, de azt el is ismerjék és sajátjuknak tartásuk legalább is úgy, mint az anyanyelvüket. Ezt a törekvésünket, sajnálatos konstataciónk, nem koronázta siker s most annyi évi áldozat után ott állunk, hogy kezdetjük elől a nagy munkát, mely most nehezebbnek látszik, mint látszott harminc esztendő előtt. Soha nem volt oly szívós és általános a nemzetiségi propaganda, mint most, úgy a belföldön mint a külföldön.

Ezt az időt használtam fel. Nesztelenül felugrottam és a puskámhoz futottam. Felkaptam és a hómon alá szoritottam.

A lépések az ajtóhoz jöttek. Most a kilincset próbálta valaki. A kilincs nyikorgott és az ajtó lassan nyitni kezdett. Még semmit sem láttam a künnlevőből, csak egy vastag fekete kart, amint csendesen nyomta lefelé az ajtót. Megmerevedve, elszibbadva álltam. Szemeim majd kiugrottak üregükből, amint e karra meresztettem őket. Az ajtó aztán feluton megállt. Ezt a pillanatot használtam fel. Iszonyu erőfeszítést tettem. Felkaptam a puskát remegő karjaimmal.

— Ki az? Kérdeztem oly hangon, mintha nem is én beszéltem volna. — Lövők.

A kar visszahajlott.

Futó, gyors lépések hallatszottak a havon, amik az erdő felé távolodtak.

Egész éjjel nem hunytam be a szemem. Az ajtót gyorsan bezártam és akkor is azóta is sokszor gondolkozom azon, hogy ki járt az erdő tanyáján ezen a téli éjszakán?

Két hét múlva a vadásztanyán a kerülő lányát felakasztva találták. Öngyilkos lett. Néha arra gondolok, hogy tán az a leány járt ide és még valaki, aki nagyon szerethette őt, hogy véjje, mérföldekről eljött utána.

Krudy Gyula.

Hálátlan feladat lenne, s csak keserűséget keltene, ha e teljes sikertelenség okait bolygatnók. Ehelyett inkább lássunk ahhoz, hogy jóvátegyük a multak mulasztásait.

Hasztalan várjuk, hogy tisztán állami és törvényhozási intézkedésekkel képesek vagyunk arra, hogy a nemzetiségi kérdést a magyar állami eszme javára oldjuk meg. Ezt mindennél erősebben igazolja a mult, melyben egymást érték a jó vagy kevésbé jó törvények, az energikus miniszteri rendeletek, anélkül, hogy a célhoz közelebb vittek volna. Pedig nem mondhatnók, hogy a hatóságok nem igyekeztek végrehajtani a törvényeket és a rendeleteket. De a nemzetiségi kérdés nem közbiztonsági vagy jogi kérdés, melynél egyes cselekedetek vagy szokások, intézmények eltávolításával vagy eltörlésével az állapotot megváltoztatni lehet. Amilyen nagy terjedelmű a nemzeti kérdés, olyan finom, minocizus, benne van a szívekben-lelkében, az ajkakon és az agyakban. Kiirtani innen nem lehet sem törvénnyel. sem rendelettel, sem erőszakossággal vagy engedékenységgel. Hanem csakis általános, szívós, lelkes társadalmi munkával. Igenis a nemzetiségi kérdés kedvező megoldását csakis a magyar társadalom tudja megteremteni.

Ez a társadalom eddig vétkes nembánomsággal viseltetett az állam magyarosító akciójával szemben, nem viselkedett érdeklődéssel a nemzetiségi kérdés iránt. Ezt a társadalmat kell felrázni tétlenségéből, ha azt akarjuk, hogy Magyarországból a magyarok országa legyen. Ha minden magyar hazafi a maga hatáskörében, érintkezésében, üzletében és iparában egyaránt arra fog törekedni, hogy a magyar jellegét minden irányában kidomborítsa s a magyar nyelven való érintkezést környezetével megszoktatja és elismereti, ha lankadatlan lelkesedéssel fog minden alkalmat megragadni, hogy magyar állampolgári voltát kiemelje; akkor nem fog elmaradni az általános nagy siker.

És áldozni is kell a társadalomnak e siker érdekében.

S itt emlékeztetünk Apponyi Albert gróf pozsonyi riadójáról, melyben felhív minden magyar embert, első sorban a felvidék magyarságát, hogy áldozzon évente legalább egy koronával a felsőmagyarországi közművelődési egyesület céljára. Ezt az összeget megadhatja mindenki, ha milliók adják, milliók állanak ama hivatottak rendelkezésére, akik a magyarosodás és a nemzetiségi kérdés megoldását társadalmi uton akarják megcsinálni. Apponyi Albert komor színekben festi, micsoda óriási veszedelmeket rejt máhéban ez az állapot. Midőn illetékes helyről ilyen nagy s lesújtó igazságokat hirdetnek: kell, hogy feldobogjon minden magyar szív, ne engedjük a veszedelmet tovább terjedni, utját álljuk és megmentjük a magyar hazát.

Az egész magyarság, az ország minden vidékének magyarsága úgy vegye Apponyi felhívását, mintha azt hozzá intézték volna. Annaira már vagyunk, hogy minden vidéknek, ahol nemzetiségek vannak, megvan a maga közművelődési egyesülete, mely a magyarosítás és a nemzetiségi kérdés megoldása terén dolgozik. Nekünk például a Dunántúli Közművelődési egyesület.

Nos, ezeket az egyesületeket támogatjuk tőlünk telheti anyagi és minden erkölcsi erővel. Ez hozza mozgásba az egész magyar társadalmat a hazamentő nagy akcióban. Megye, város, falu, minden egyesület, pénzintézet és minden egyes polgár egyaránt vegye ki részét ebből a társadalmi akcióból, mely az állam akcióját segíti. Célunk csakis úgy érhetünk. Tegyük most, mert néhány esztendő múlva már későn lesz!

A. T.

A Népbank új igazgatója.

A sümegi Népbank és segítő egyesület igazgatója, Epstein Vilmos, állásáról lemondott. Az állás betöltése végett f. hó 18-án a részvényesek

rendkívüli gyűlésre gyűltek egybe az intézet helyiségében.

Mojzer József, az igazgatóság alelnöke megállapítván a gyűlés határozatképességét, a gyűlés vezetőjéül Eitner Sándor részvényest ajánlotta, mit a tagok egyhangulag elfogadtak.

Ezután Pozsonyi József fölolvasta az igazgatóság jegyzőkönyvét, mely Epstein lemondását tartalmazza. A közgyűlés a lemondást elfogadta s Fischer Ignác dr. indítványára Epstein Vilmosnak 23 évi buzgó s fáradhatatlan működéséért meleg elismerését és halálját fejezte ki. Majd ugyancsak Fischer Ignác dr. ajánlatára a megüresedett igazgatósági helyre egyhangulag, nagy lelkesedéssel Bárdi Ferenc dr. ügyvédet választották meg. Bárdi dr. mély köszönettel fogadta a bizalmat. Programot, ugymond, nem nyújt, programja lesz az odaadó buzgó munka, hogy az intézetet a virágzás magas fokára juttasssa. Irányából két szempontot mégis jónak vél megjelöljui. Egyik főtörekvése lesz, hogy az intézet iránt a közbizalom, a mi feunállásának alapja, minél élénkebb legyen; a másik, hogy az intézet kebelében tiltkot nem fog ismerni s bármelyik részvényesnek bármikor a legnagyobb készséggel s örömmel fog az intézet állapotáról felvilágosítást nyújtani.

A jelen voltak lelkes éljenzéssel fogadták Bárdi Ferenc dr. szavait, majd a részvényesek nevében Bánfi Alajos üdvözölte őt, kívánva, hogy az intézet érdekeit, amik egyszersmind a nép érdekei is, minél virágzóbbakká tegye. — A közgyűlés végül Eitner Sándornak elnöki működéséért köszönetet szavazott s ezután eloszlott.

Utána az igazgatóság nyomban gyűlést tartván, ez az intézet igazgatója is megválasztotta Bárdi Ferenc dr.

Mi is üdvözöljük őt fontos állásában. Működésétől nemcsak az intézet magas fokú fölvirágzását, de egyszersmind városunk és vidékünk lakosságának hű gazdasági istápolását is reméljük. Abban megvagyunk győződve, hogy az új igazgató működését ugyanaz a humanus irány fogja jellemezni, amely a sümegi pénzintézeteknek, eddig is méltó dicsőreterére szolgált.

H I R E K.

— Erzsébet királyné emlékére. Nov. 19-én mély kegyelettel áldoztunk Erzsébet királyné áldott emlékének. A gyásznapot a középületeken lengő fekete zászlók jelentették. Reggel 8 órakor a plébánia templomban Vida János káplán szolgáltatót misét felejtethetetlen királynéuk lelki üdvéért, melyen a szépszámu intelligens közönségen kívül a hatóságok s az iskolák testületileg jelentek meg. Mire után a reáliskolában megható gyászünnepe volt. Az ünnepet az intézet énekkara Mosonyi Mihálynak *Temetésre szól az ének* megindító dalával nyitotta meg. Nagy József IV. oszt. tanuló Móra Istvánnak *Erzsébet napján* című költeményét szavalta, Kellemen Károly dr. pedig gyönyörű magas szárnyalású szónoklatban emlékezett meg nagy királynénk áldott életéről. A megragadó szép beszédre az énekkar *Boldogok az Urban* kezdetű darabot adta elő, Benyó István pedig lapunk munkatársának, Minke Bélának *Emlékezés Erzsébet királynéira* című szép versét szavalta nagy hatással. Az ünnepet az énekkar Simonffy K.-nak *Búra hajlik* kezdetű dalával zárta be.

A felsőleányiskolában az alkalmi szavazatot Orbán Irma I. oszt. tanuló tartotta, míg Cherny Mariska tanító meleg szeretet és kegyelettel áthatott értekezést olvasott föl Erzsébet királynéről.

Az ipariskolában Bánfi Alajos igazgatótanító olvasott fel egy gyönyörű megemlékezést, mely költői szavakkal festette nagy királyasszonynak áldott életét s azt a mélyeséges gyászt, melyet megdöbbentő halála a magyar nemzet lelkében keltett.

A népiskola egyes osztályaiban az illető osztálytanítók tartottak a gyermekek fölfogásához mért megemlékezést. Mindenütt alkalmi szavazatok s énekek egészítették ki az ünnep programját. A tanítás az intézetekben szünetelt.

A szalmihályfai állami elemi népiskola f. hó 19-én szép ünnepélyel ülte meg boldogult Erzsébet királynénk emlékeztétét. Az ünnep rekviummal kezdődött, melyen a tanulók is résztvettek. A gyászszertartás után a tanulók az iskolába vonultak, ahol a gondnoksági tagok s vendégek jelenlétében folyt le az emlékünnepe. Bekezdésül a tanulók az *Ima c.* alkalmi éneket adták elő két hangra, ezután Lugmayerné Tóth Erzsébet áll. tanítónő Erzsébet királynéről mély érzéssel írt emlékbeszédet olvasta föl, utána egy IV. oszt. leánya az *Emlékezés* költeményt szavalta s a *Részvét* alkalmi ének előadásával véget ért a megható szép ünnep.

A csabrendeki áll. elemi iskola nagyszonyunk, boldogemlékü Erzsébet királyné névnapját méltó kegyelettel ülte meg. Az osztályok tanítói külön-külön, növendékeik előtt dicsőítettek a nagy magyar királyné emlékezetét. Pont 8 óraker gyászlobogó alatt megindultak a gyermekek tanítóik vezetése alatt a templomba, mely alkalommal a misét az új plébános, Tóth Károly mondta. Ott láttuk még az előjáróságot teljes számmal. Nyilvános épületeken a nagy gyász jeléül gyászlobogót tűztek ki, az előadás az iskolában egész nap szünetelt.

Tanítógyűlés. A sümegi r. kat. tanítókör rendes évi közgyűlést f. hó 29-én tartja. A gyűlésen *Hajós Sándor* gyakorlati tanítást, *Pap József* pedig értekezést tart a fonómikáról.

Esküdtésék. Karácsony Mari 14 éves leány mostoha sorsban részesült. Az e miatt búskomor és fejletlen leányka cseléd volt Sáros községben a cseri malom tulajdonosánál, Jaszovszky Györgynél. Haragudott a világra, az emberekre, a sorsra s felgyújtotta a gazdájának egy szalmakazalját, másnap az asztagiát, harmadnap a pajtáját. Mintegy 800 korona kárt csinált. Nagyrésze a biztosítással megtérült. Hétfőn esküdtéséket tettek felette Zalaegerszegen. A bíróság Sztaniszlavszky Adolf törvényszéki elnök, Szalay László és Sperglágh G. bírók, közvédő Rázner K. kir. alügyész. Védő Grünvald Samu dr. Esküdték: Tamás József gazdatiszt (Boldogfa), Vastagh János tanár (Tapolca), Heffler Ferenc gazdatiszt (Türje), Lusker János géplakatos (Zalaegerszeg), Laux Rezső tanár (Zalaegerszeg), Petrik Gyula ügyvéd (Alsólendva), Pataky Kálmán tanár (Alsólendva), Hock Pál tanító (Türje), Nagy Vince földbírtokos (Kővágóórs), Hajós Mihály ügyvéd (Alsólendva), Hladny János borkezeskedő (Sümege), Gräner Géza kereskedő (Zalaegerszeg) és pótesküdt Schole Károly földbírtokos (Zalaszentgrót). Az esküdték főnöke Petrik Gyula. Az esküdtékbírók a leánykát a beszámíthatatlanság alapján felmentette. A törvényszék azonban nem büntetést ugyan, hanem két évi javító intézetet állapított meg számára. A védő felelősséget.

A városházából. Sümege képviselőtestülete folyó hó 16-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen közepesszánu képviselő vett részt. Ezen Pozsonyi József városhíró jelentette, hogy a törlesztés kölcsön befejezést nyert s ennek eredménye képpen a város 72318 K. 14 fillért kapott. Ez összegből az ovóalpnak 20.000, az alreáliskolai alpnak 18.000 a takarékpénztárnak váltóadósság törlesztésére 9000 koronát fordított, a maradékból a sümegi népbankba 20.000 a takarékpénztárba pedig 5313 K. 41 fillért helyezte el. A közgyűlés e jelentést tudomásul vette és a pénz elhelyezését helybenhagyta. A város által kezelt alapítványok elhelyezését szintén elfogadta a közgyűlés. Mindkét határozatot név szerint való szavazással, egyhangulag hozták. Tarányi Ferenc öt évre visszamenőleg a Sümege nek fizetett pótdadóját kérte vissza. A közgyűlés arravaló tekintettel, hogy Tarányi Ferenc a város jövődelmeit ez idő alatt élvezte, másrészt pedig a hiba a régi adófelügyelőséget terheli, mert annak idején *Nyírlak* pénzügyi elcsatolását nem eszközölte, a pótdó visszafizetését megtagadta. Nagy Károlyt, Grünfeld Mórict és Szele Kálmánt a szabályszerű települő díjak lefizetésével a község kötelekbe fölvetve a közgyűlés. Olvasták a belügyminiszternek a községi bába fizetésére vonatkozó rendeletét, mely az eddigi 120 K. fizetést 200 K.-ra emeli. A képviselőtestület a jegyző ismételt felszólalása ellenére is megtagadta a fizetés fölémelését. (Azt hiszik, Piripócsón vagy Kutya-Baglason nem tagadják meg a miniszter rendelkezésének végrehajtását. *Szerk.*) Végül többféle illetőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés eloszlott.

Nem lesz telefon. A kereskedelemügyi miniszter a Sümege és Alsólendván felállítatni kért városi távbeszélő létesítését és ennek az interurbán forgalomba való kapcsolását ez idő szerint hitel hiányában nem eszközölheti, azonban azt a jövőre nézve előjegyzésbe vette.

A pécsi posta és távirda igazgatóság kérte Csabrendek község végelhatározását az ott felállítatni kért távirda-hivatal költségeihez való hozzájárulásra nézve. A közigazgatási bizottság értesíti a pécsi posta-és-távirda-igazgatóságot, hogy Csabrendek község a szóban forgó távirda felállításához kívánt nagymérvű hozzájárulást nem vállalja el.

A sümegi nemzetőrök. Lapunk október 5-iki számában közöltük a sümegi 48-as nemzetőrök névsorát. Köztük volt *Eitner József* is, most győri magánzó. Tőle érdekes ismertetést kaptunk nemzetőreinkre vonatkozólag s mint-hogy e nagy idők minden kis részlete is érdekes és becses ránk nézve, a következőkben ismer-tetjük az adatokat: Első nap Tapolcán, két nap Keszthelyen táboroztak az Isten szabad ege alatt. Keszthelyről Nagy Kanizsára vonultak, ahol 3 napi tartózkodásuk alatt *Ottinger* ezredes s

több rendes tisztől oktatást nyertek. *Ottinger*, aki később a „némethez” pártolt, a sereg manipulánsaivá *Eitner József* és *Pillich Ferencet* nevezte ki. *Eitner*, aki mint 17 éves ifju is derék, szálas legény volt, zászlótartónak is megtette. Kanizsáról Letenyére, majd Alsó-Lendvára s 2 heti táborozás után Mura-Szent-Mártonba húzódtak, ahol 8 hétig voltak szálláson. Mura-Szent-Mártonból Gerzsót, Pillichet és *Eitner* Stájerba, majd Varasdra küldték kímélésre. Utábbi helyen, bár polgári ruhában voltak, fölismerték őket a horvátok s majd elfogták, de sikerült nekik üldözőik elől a Dráván átmenekülni. 220 emberrel indult el a század s vagy 100 emberrel tértek vissza. A szám lepadásának az is oka, hogy sokat hazaküldtek. A hazatérés Zala-Egerszegen át négy napig tartott. Itthon pesze nagy örömmel fogadták a hazatért nemzet-őröket.

Országos vásár. Erzsébet-napi országos vásárunk szokott népes voltát nagyban csökkentette, hogy a ragadó szá- és körférfás miatt basított körmü állatokat fölbaítani nem lehetett. A zsilvásáron sok eladó, kevés vevő volt. Iparosaink ez kereskedőink nem is voltak megelégedve, legfőképpen a hirtelen beállott hideg miatt a szabónak s lábbeli készítőknél volt egy kis vásárjuk. A „félkézkömárok” nagyban dolgoztak s számtalan lopást követtek el. Sümege nagyköz-ségben az 1903. évben tartandó országos vásárok jegyzéke: 1. Böjtközpépi vásár, március hó 17-én. 2. Nagyhéti vásár, április hó 6-án. 3. Adozói vásár május hó 19-én. 4. Sűrös boldog-asszonyi vásár, június hó 2-án. 5. Bertalani vásár, augusztus hó 24-én. 6. Dömötöri vásár, október hó 26-án. 7. Erzsébeti vásár, november hó 19-én.

Zalaegerszeg pótdadója Zalaegerszeg rendtanácsu városnak az 1903. évre összeállították a költség előirányzatát. A bevétel tenne 170017 kor. 78 fillt, de a kiadás 252597 kor. 82 fill. Így tehát 82580 kor. 04 fillérel kevesebb a bevétel, mint kellene. Ezt a hiányt Zalaegerszeg mint anyaváros és Ola külváros összes adozói terhére az 1902. évre kivetett 111700 kor. 62 fill. összes adóra 55 $\frac{1}{10}$ %-os és a földadó kivételével a többi vagyis 94162 kor. 11 fill. adóra 22 $\frac{1}{10}$ %-os községi pótlék kivételével felelik.

A betegsegítő. Városunk iparosait ismét erősen zaklatják a betegsegítő pénztár miatt. Sorba citálják őket a városházára hátralékok miatt. Egy szavunk sem volna, ha megjáró hátralékok miatt szorítanák őket, de sokan igazolják, hogy az illetéket, ami mint hátralék szerepel megfizették, vagy olyanok után zaklatják őket, akik más üzletben dolgoztak. Szóval a multkor más szóvá tett eset ismétlődik. Most a zaklatott iparosok egyenest a kereskedelmi miniszterhez fordulnak s onnan kérnek biztost, hogy ez vizsgálja meg a betegsegítő ügyeit s a méltatlanul meghajszolt iparosokat a zaklatástól mentse meg.

Kivándorlás Amerikába. A mult napokban megint néhányan Csabrendekről itt hagyták hazájukat, jobb keresetért keresvén az újvilágban. A vitorlázók közt Grünvald Mór a csabrendeki izraelita hitközség kántora is volt.

A tél Korán beköszöntött a tél. Folyó hó 17-re kemény időre viradtunk s azóta a hideg folyton tart. Különben vidékünkön száraz, derült, egészséges idő uralkodik. A szegények azonban dideregnek a korai téltől. Honnan látjuk el magunkat tüzelővel, ha szertelen hosszú lesz a tél. A hideg időre való tekintettel a helybeli erdőmesteri hivatal már szétosztotta a „facédulát”. Sok szegény kap ingyen fát meggyés püspökünk jórakonságából.

Aranyárkelet pótlék december hóra. A vármilitékeknek ezútszen történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkeletpótlék 1902. évi december hóra tizenkilenc egy fél (19 $\frac{1}{2}$) százalék.

Leánykereskedés. A „Neue Freie Presse” közölte, hogy 40 somogymegyei leányt Nagykanizsáról Sopronon át Bécsbe, illetve Hamburgba szállított egy leánykereskedő. Ez az ügy ország-szerte nagy port vert fel, sőt Visontai Soma-orsz. képviselő az egész parlament helyeslése mellett ebben az ügyben meg is interpellálta Szell Kálmánt, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnököt, aki válaszában kijelentette, hogy az ügyben a legszigorubb vizsgálót rendelte el. — Ebben az ügyben a Déli Vasut felügyelősége a vonatkísérő személyzetet a Barcs-Kanizsa-Bécsi vonalon kihallgatta; de egyelőre kalauz sem létezik, ki az exportált leányokat látta volna; de aligha látta ezeket egyáltalán valaki, mert a bécsi rendőrség, mely állítólag a karavánt feltartóztatta, szintén nem látta a leányokat. De nem is láthatta, mert nem érkeztek Bécsbe, valószínű azért, mert el sem indultak. A hír valószínűleg teljesen légből kapott s a magyarok valami jó barátja csak

azért kürtölte vele tele a világot, hogy megmutassa, hogy Magyarországon a kereskedelem melyik ága virágzik legjobban.

Eötvös Károly és a rovásírás. Jóízű históriát mesélnek Eötvös Károlyról mostanában. A vajda a napokban Debrecenben járt s vacsora után, nagyobb lársasággal együtt, a kaszinóban diskurálgatott. Egyszer csak a rovásírásra került a beszéd sora. Az öreg ur beleemélyedt a rovásírás magyarázásába. Hallgatták, hallgatták, de meglátszott az arcokon, hogy az elmélet alapján nem tudnak tisztába jönni a rovásírás dolgával. Észrevette az öreg vajda is és megszólalt.

— No várjanak. Mindjárt megmutatom a rovás-írást a maga valóságában. A zsebébe nyúlt és nyugodtan nyitotta ki a bicskáját.

Csáky Adorján gróf, a kaszinó gazdája, ki valóságos acélbélai kezekkel igyekszik fényes és kellemessé tenni a kaszinót, — halálra sápadt. Az öreg ur előtt egy 600 pengős asztal állott, valóságos kis műreinek.

— Tehát — folytatta a vajda — már mondtam, hogy a rovásírásban az írásjegyek nem betűket, hanem szavakat, sőt egész fogalmakat jelentenek. Például ez a kétágú jel, — bicskájával két vágást mért a szerencsétlen asztalra — nemcsak oroszlan, hanem közvetve bátorságot is jelent. — Bátorság! bátorság! — sugták a maliciózus kaszinói tagok gróf Csáky fölébe, ki féltelátn bántult szeretett asztalára.

— Ez a keresztezett jel fájdalomat, gyászt, szomorúságot jelent — Nekem is, — sóhajtott a gróf Csáky s letörve süppedt bele egy karos-székre. — Ez a köralakú jel, — szólt a vajda s erőteljesen megforgatta későt az asztalon — hálát jelent.

Gróf Csáky erre már nem sóhajtott semmit, halálra szántan adta meg magát a kéréshetelen sorsnak. A hallgatóság nagy része észrevette a gazda vértanúságát, s nem tudtak hova lenni a jókedvtől. Eötvös pedig nem bírta elgondolni, miért olyan mulatságos a rovásírás?

Kóródi Simon dr. felkéri a n. é. közönséget, hogy akinek fogorvosra szüksége, van e néhány napot használja fel, mert tovább mint december 1-ig nem marad.

Csendélet. Folyó hó 16-án este 14—16 éves síhederek nagy serege hatalmas ribilliót csapott az Árpád-uccán. Éktelen lármával, istentelen káromkodással, sivalkodó handabandázással vonultak le az uccán s a Fejes-féle vendéglőt szinte meg akarták ostromolni, mert 10-re járva az idő, a gazda nem akarta őket beereszteni. Hát első sorban azokat a szülőket kellene keményen megbüntetni, akik eltűrik, hogy ilyen síheder legénykéek késő este és éjjel az uccán hancurozzanak s kaptos fejfel járjanak korosmáról korosmára, éktelen zenébonával zavarva a békés lakosok nyugalmát. A csend- és rendőrségnek figyelmébe ajánljuk ezeket a hevesvérű marakodó síhedereket.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.) Vöröshere mag belföldi erősebb kínálat, nemkülönbén Amerikából és Franciaországból alacsonyabb áron tett ajánlatok azt eredményezték, hogy a hangulat kissé nyomottabb lett, mely a hét végéféle határozottan szilárdabbá változott. Különösen a szép színű minőségek kerestettek és a mult heti áron könnyen voltak elhelyezhetőek. Lucernamag határozottan gyengébb irány-zatu és a tulajdonosok ugy a finomabb, mint a közép minőségeknel nagyobb árengedményeket kénytelenek tenni, mivel kitűnt, hogy ezen mag-nemben belföldön az aratás még sokkal jobb volt, mint aminőt eddig gondoltak. Franciaor-szágból még mindig gyenge minőségek kerülnek piacra, mely oknál fogva ezen eredetű mag ez idén alig fog számításba jöhetni. Olaszországból igen szép arankamentes minőségek ajánltatnak hanyatló áron. Baltacim mégis jobb termést eredményezhet, mivel az utolsó napokban néhány nagyobb tétel kínálatot és helyeztetett el. Bükköny moharmagvak ez idő szerint kevés figye-lemben részesítettek. Jegyzések nyersáruért 50 kilónkiut Budapesten: Vöröshere mag 60—70 kor., lucernamag 57—60 kor., muhar 8—9 kor., Baltacim 14—15 korona.

Dr. Kóródi Simon

fogorvos Keszthelyről.



Tartózkodik Sümege a Ko-rona vendéglőben e hó 22-től december 1-ig.

4406. tk. 1902.

Árverési hirdmény kivonat.

A sümegi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pollák József végrehajtható Jankó László végrehajtható elleni 284 kor. 34 fil. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében az árverést a sümegi kir. bíróság területén levő a sümegi 164. sz. jk. v. h. 236 hrsz. alatt Jankó László és neje Baka Erzsébet tulajdonul felvett ingatlanra 800 korona ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi december hó 10-ik** napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 80 korona készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt L. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság, Sümege, 1902. október hó 1-én

Szerdahely, kir. aljbíró.



Megérkeztek

a legújabb őszi és téli divatszövetek; miért is ajánlja ezeknek legpontosabb és legolcsóbb elkészítését

GRÜNFELD J.

uri szabó.

ezelőtt Epstein Vilmos A. Sümege.



5077. tk. 1902.

Árverési hirdmény kivonat.

A sümegi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Marton István végrehajtható Kasza Istváné Horvát Rozália végrehajtható elleni 60 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében az árverést a sümegi kir. járásbíró területén levő a zalaszentlászlói 246. sz. jk. v. h. Kasza Istváné Horvát Rozália tulajdonul felvett 1022 hrsz. ingatlanra 2364 kor., 1032. hrsz. ingatlanra 204 kor., 1034 hrsz. ingatlanra ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi január hó 21-ik** napján délelőtt 10 órakor Zalaszentlászló községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 2,6 kor. 40 fil., 20 kor. 40 fil., 11 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában felvett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, Sümege, 1902. november 11-én.

Szerdahely, kir. aljbíró.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima veszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90-100 ft. Mindenik a legkiválóbb hor. és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem telelt, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeg hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövis, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kuleszalárthatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítelési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát hoszorra ne fordítanák, városi, falu, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekeben áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi 10-ten rendkívül elerjedt.

Cím: **Érmelleki Első Szőlőoltvány Telep,**
Nagy Kágya u p. Szekelyhid

A

Brázay-féle

sósborszesz

nélkülözhetlen háziszer.

Kapható mindenütt.



JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a téli időnyre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozásu és tartós urli-, női-, gyermekcipőket és orosz-bagaria csizmákat készítek a legolcsóbb árt, a n. é. közönség teljes meglegedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,

Sümege.

47-52.

5210.

tk. 1902.

HIRDETMÉNY.

Hetyefő község volt urbéres jobbágyai legelőjének részbeni felosztása következtében az átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és 1891. XII. törvénycikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. c. ben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítését és valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §-ának b. pontja alapján eszközölt kiegyezések, vagy az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az **1903. évi május 30-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilván könyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok akik az 1886. 29. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1903. május 30-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyújtatják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. 29. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. 38. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelemnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1903. május 30-ig bezárólag** nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelemzetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, Sümege, 1902. november 14-én.

Szerdahely, kir. aljbíró.

PENTZ MIHÁLY

KÖFARAGÓ MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sarkó-raktár

bel- és külföldi márványokból,
granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: siremlékeket,
uti kereszteteket, Szent Háromság
szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat . . .

